

nu almindelig erkjendes, at man uden et saadant har stor Banskelighed ved at indsamle paalidelig Erfaring, antages en Undervisning i dette Fag ikke at burde saunes ved Højskolen.

Det anses fremdeles for vigtigt for Landet, at de nyeste Systemer for Frugttærdyrkingen, efter at være prøvede under vore klimatiske Forhold og efter at have modtaget de deraf flydende Lempelser, paa en praktisk Maade blive gjorte tilgængelige for Almenheden. Dette sker nu ikke tilstrækkeligt ved den Udgang, som gives de faa ved Højskolen studerende Gartnere til at følge Arbejderne i Højskolens Urte- og Frugthaver, hvorfor der antages at burde indrettes et lille praktisk Kursus for Landmænd, hvorved disse erholde Leilighed til at lære de bedste Methodes at kjende baade for Dyrkingen af Kjøkkenurter og Behandlingen af Frugttræer og Frugtbusse og til ved Diesyn at forvise sig om disse Methoders Fortrin fremfor de nu almindeligst benyttede.

Endelig har Mertallet af Tilhøysmændene gjort opmærksom paa, at det mere og mere viser sig, at Kundskab om de Love, hvorefter Arbeidet er ordnet i Nutidens Statssamfund, om Forholdet mellem Arbeide og Kapital, mellem Produktion og Konsumtion ikke i den Grad er tilstede i Folket, som det under de nu givne Forhold er ønskeligt. Idet de derhos ere gaaede ud fra, at der ikke er nogen Undervisningsanstalt i Landet, ved hvilken en Oplysning om disse Love vil kunne ventes at give et større Udbytte for Udbredelsen af Indsigt i de herhenhørende Forhold end netop Landbohøjskolen, have de tilraadet, at der ved denne aarlig bliver holdt et Foredrag, sigtende til at give en kortfattet og klar Udvikling af de for Samfundsforholdene vigtigste økonomiske Love.

Medens Tilhøysmændene ikke antage, at der til den af dem foreslaaede Udvidelse af Undervisningen ved Højskolen vil behøves nogen Forøgelse af det allerede tilstedeværende materielle Apparat, have de derimod anset en Forøgelse af Lærerkrafterne uundgaalig, i hvilken Henseende de have forment, at det ikke vil være nødvendigt at forøge Udgifterne med Mere end een fast ansat Lærers Gage. Da de paatænkte nye Fag imidlertid ere af en saa forskjelligartet Natur, at de ikke ville kunne bestrives af en enkelt Mand, have de anset det for hensigtsmæssigt, om de kunde blive fordelt mellem flere Docenter, og de have derfor foreslaaet, at det samme Beløb, som Middelet for Udbredelsen af en fast ansat Lærers Gage udgjør, nemlig 1,800 Rd., stilles til Raadighed paa Kontoen for Lønninger af Docenter.

Da det fra Tilhøysmændene saaledes fremkomne Forslag er varmt anbefalet af Højskolens Undervisningsraad og Direktør, har Ministeriet ikke taget i Betænkning at slutte sig til samme, idet man med Hensyn til Styrelsen af det til Foranstaltningens Gennemførelse foreslaaede Beløb skal bemærke, at dette alene er bygget paa et almindeligt Skøn om, hvormed der vil medgaa til Erhvervelse af de saavede Lærerkrafter, men ikke paa en detailleret Beregning over, hvad der maa ydes hver især, hvorom man først efter Forhandling med de Mænd, hvis Bistand man vil søge at erhverve, vil kunne danne sig nogen sikker Forestilling. Man kan derfor kun oplyse, at Undervisningen i Landbrugsbogholderi og visse Kapitler af Statsøkonomien, hvilke Fag ikke ville kunne overdrages nogen af de nu ved Højskolen ansatte Lærere, idet ingen af disse have den dertil nødvendige Fagdannelse, antages at ville udkræve 2 nye Docenter, hvorimod de 2 andre Fag, nemlig den praktiske Veiledning i Forsøgsmarken og i den økonomiske Hævedyrkning, mulig rettest vil kunne overdrages de allerede ansatte Lærere. Da disse imidlertid i saa Fald ikke ville kunne undvære Lettelse i nogle af de Pligter, som nu paahvile dem, antages i denne Anledning Ansættelsen efter Omstændighederne af 1 eller 2 nye Docenter at ville blive nødvendig.

I Genhold til Foranstaaende tillader man sig at anmode Finantsudvalget om til 2den Behandling af Finantslovsforslaget for 1874—75 at stille Ændringsforslag om, at det under § 19, III. A. 5. a. til Honorar til Docenter ved Veterinær- og Landbohøjskolen opførte Beløb forhøjes med 1,800 Rd."

Forslaget er tiltraadt af et Mindretal.

55) III. A. 5. d. Foranlediget ved Indstillinger fra tidligere Finantsudvalg er Spørgsmaalet om Forhøjelsen af Betalingen for Undervisningen paa Landbohøjskolen bragt under Overveelse. Naar det i Anmærkningerne til Lovforslaget antydes, at det er uvisst, hvorvidt denne Overveelse vil føre til det ønskede Resultat, skal Udvalgets Flertal (Berg, Bøjen, Bønløffe, Dam, Madsen, M. Nielsen, Th. Nielsen og Winther) under Henvisning til Betænkningen over Finantslovsforslaget Kildag B. 1871—72, S. 55 udtale, at det fremdeles fastholder Forlangendet om Betalingens Forhøjelse.